

گزارش برگزاری دومین کارگاه آموزشی برنامه حافظه جهانی

کمیته ملی حافظه جهانی در ابتدای تشکیل و به منظور ورود آگاهانه به برنامه حافظه جهانی و آشنایی اعضای کمیته و کارشناسان موسسات آرشیوی و کتابخانه‌ای تصمیم به برگزاری یک دوره کارگاه آموزشی با حضور یکی از کارشناسان برنامه حافظه جهانی گرفت. این برنامه طی دو روز در روزهای بیست و پنج و بیست و شش تیر ماه در کتابخانه ملی برگزار شد و شرکت کنندگان با ارائه مقاله‌ای از یافته‌های علمی خود از این کارگاه موفق به دریافت گواهینامه شدند. از ارائه دهندگان مقالات برتر دعوت به عمل آمد تا به عنوان شورای مشورتی کمیته ملی حافظه جهانی با این کمیته همکاری کنند. پس از یک سال همکاری این گروه و بحث و گفتگو درباره آثار معرفی شده برای پیشنهاد ثبت در حافظه جهانی، سوالات و ابهامات جدیدی مطرح شد که رفع آنها و ارتقای آگاهی کارشناسان ایرانی لزوم برگزاری دومین دوره کارگاه آموزش برنامه حافظه جهانی را آشکار ساخت. بر این اساس کمیته تصمیم گرفت با دعوت از سرکار خانم جویی اسپرینگر، کارشناس ارشد برنامه حافظه جهانی دومین کارگاه آموزشی برنامه حافظه جهانی را با مشارکت سازمان اسناد و کتابخانه ملی، سازمان صدا و سیما و سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برگزار کند.

پس از قبول دعوت از سوی ایشان و توافق در مورد روزهای هشتم و نهم آبان‌ماه برای برگزاری کارگاه، فراخوانی از طریق ارسال نامه برای مراکز مهم آرشیوی و کتابخانه‌ای، همچنین اطلاع رسانی از طریق پایگاه اطلاع رسانی کمیته ملی حافظه جهانی و سازمان اسناد و کتابخانه ملی از متقاضیان شرکت در کارگاه دعوت به عمل آمد.

در صبح روز چهارشنبه هشتم آبان‌ماه ابتدا با حضور جناب آقای اشعری، مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، سرکار خانم جویی اسپرینگر، جناب آقای چونلی هان رئیس دفتر منطقه‌ای یونسکو در ایران، اعضای کمیته ملی حافظه جهانی، معاونان و مدیران سازمان اسناد و کتابخانه ملی و شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشورمان نمایندگان تصاویری از دو اثر شاهنامه بایسنقری، وقفنامه ربع‌رشیدی که در دور ششم برنامه حافظه جهانی به ثبت رسیده بود و دو اثر المسالک و الممالک و مجموعه اسناد تشکیلات اداری آستان قدس رضوی در دوره صفویه که برای ثبت در دور هفتم برنامه حافظه جهانی پیشنهاد شده است، افتتاح شد و از دو گواهی ثبت شاهنامه بایسنقری و وقفنامه ربع رشیدی در برنامه حافظه جهانی پرده‌برداری گردید. در این افتتاحیه

جناب آقای علی اکبر اشعری با اشاره به بیان مراحل شکل‌گیری کمیته ملی حافظه جهانی در ایران و هدف از تشکیل دومین کارگاه آموزشی برنامه حافظه جهانی پرداخت و گفت: کمیته ملی حافظه جهانی طی سه سال فعالیت خود توانسته است دو اثر وقفنامه ربع رشیدی و شاهنامه بایسنقری را در برنامه حافظه جهانی به ثبت برساند و در دوره جدید این برنامه نیز دو اثر المسالک والممالک استخری و مجموعه اسناد اداره آستان قدس رضوی در دوره صفویه را برای ثبت در برنامه حافظه جهانی پیشنهاد کند. وی با توضیح درباره روند انتخاب دواثر در هر دوره برای پیشنهاد ثبت در برنامه حافظه جهانی، کار کمیته ملی حافظه جهانی را تنها انتخاب آثار شایسته برای معرفی به حافظه جهانی ندانست و گفت این کمیته کارهای ارزشمند دیگری نیز با هدف حفاظت و صیانت از آثار معنوی کشور انجام می‌دهد. او در توضیح این مطلب گفت به همین منظور پنج عضو از اعضای حقوقی کمیته شامل سازمان اسناد و کتابخانه ملی، سازمان میراث فرهنگی، کتابخانه مجلس، کتابخانه آستان قدس رضوی و کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران متعهد شده‌اند هر سال تعدادی از آثار در معرض خطر را معاینه و در صورت نیاز به صورت رایگان مرمت کنند.

پس از ایشان جناب آقای چونلی هان رئیس دفتر منطقه‌ای یونسکو در ایران ضمن تقدیر از برپایی این کارگاه آموزشی، با اشاره به بازدیدی که در ماه سپتامبر سال جاری از اثر ایرانی ثبت شده در برنامه حافظه جهانی یونسکو "شاهنامه بایسنقری" به عمل آورده بود، این اثر را "دارای ظرافت، لطافت و زیبایی خاصی" توصیف کرد و گفت: ایران یک مأخذ و مرکز فرهنگی است و در تاریخ طولانی فرهنگی این کشور می‌توان به نام‌هایی چون مولوی، ابوعلی سینا و فردوسی اشاره کرد. وظیفه ماست که برای حفظ این تاریخ و فرهنگ تلاش کنیم و آثار برجسته آن را به جهان بشناسانیم. وی ابراز امیدواری کرد دومین دوره کارگاه تخصصی آموزش برنامه حافظه جهانی بتواند در تسهیل ارتباطات فرهنگی بین کشورها گام‌های اساسی بردارد.

خانم جویی اسپرینگر کارشناس ارشد برنامه حافظه جهانی یونسکو هم در این مراسم با تقدیر از فعالیت‌های مهم کمیته ملی حافظه جهانی کشورمان در مدت کوتاه فعالیت آن گفت: کمیته‌های ملی در کشورهای مختلف مأخذ و مبدأ همه تلاشهای برنامه حافظه جهانی اند و با وجود گذشت تنها مدت کوتاهی از فعالیتشان تا کنون حدود 140 اثر را در یونسکو به ثبت رسانده‌اند که از این میان دو اثر به ایران تعلق دارد.

در ادامه این مراسم دو گواهی ثبت "شاهنامه بایسنقری" و "وقفنامه ربع رشیدی" در برنامه حافظه جهانی یونسکو رونمایی شد.

سپس جویی اسپرینگر کتاب حافظه جهانی نوشته "ری ادموندسون" را که به تازگی به سفارش کمیته ملی حافظه جهانی توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی منتشر شده است رونمایی کرد و با امضای یک نسخه از این کتاب آن را به صورت نمادین به رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران هدیه کرد.

پس از پایان این مراسم و پذیرش اعضای شرکت کننده در کارگاه، ارائه کارت عضویت در کارگاه به شرکت کنندگان و ارائه مجموعه ای شامل کتاب حافظه جهانی، بروشور حافظه جهانی، بروشور شاهنامه بایسنقری و بروشور وقفنامه ربع رشیدی به آنها در ساعت 11 صبح روز هشتم آبان ماه کارگاه آموزش برنامه حافظه جهانی با ارائه مقدماتی درباره این برنامه توسط سرکار خانم اسپرینگر آغاز شد. پس از آن اعضای شرکت کننده به همراه سرکار خانم اسپرینگر از کتاب شاهنامه بایسنقری، تالار تاجگذاری، تالار آئینه و چند تالار دیگر کاخ موزه گلستان و همچنین از کتاب المسالك و الممالک و چند کتاب نفیس دیگر و موزه ملی ایران بازدید کردند و از نزدیک با آثار پیشنهادیم معرفی شده از کشورمان به یونسکو آشنا شدند.

از ساعت 9 صبح روز نهم آبان ماه کارگاه آموزشی با حضور سرکار خانم اسپرینگر با ارائه اطلاعاتی درباره نحوه تکمیل برگه پیشنهاد ثبت اثر در حافظه جهانی و پرسش و پاسخ تا ظهر همان روز ادامه پیدا کرد. پس از آن جناب آقای اشعری و سرکار خانم اسپرینگر در گفتگویی دوفره به صورت مفصل تر درباره کمیته ملی حافظه جهانی و برنامه حافظه جهانی گفتگو کردند. کارگاه با ارائه اطلاعات تکمیلی درباره تکمیل برگ پیشنهاد ثبت اثر در برنامه حافظه جهانی توسط سرکار خانم اسپرینگر ادامه پیدا کرد. اعضای گروه ارزیابی کمیته نیز ابهاماتی که درباره نحوه پیشنهاد نامزد، تکمیل برگه و غیره داشتند، از طریق پرسش و پاسخ برطرف نمودند. در پایان، مراسم اختتامیه در ساعت 17 با حضور جناب آقای اشعری انجام شد. ایشان در سخنانی برگزاری این دوره ها را موجب آشنایی بیشتر کارشناسان مراکز علمی و فرهنگی کشورمان با اهمیت میراث مستند بیان کردند و ابراز امیدواری کردند، کارشناسان حاضر در این دوره بتوانند به ثبت آثار بیشتری از کشورمان در برنامه حافظه جهانی یونسکو کمک کنند. خانم جویی اسپرینگر نیز سطح علمی کارشناسان کشورمان را بسیار خوب ارزیابی کرد و افزود، من در این دو روز

چیزهای بسیاری از شرکت کنندگان در دوره یاد گرفتم که موجب شد، علاقه‌مند باشم که دوباره به ایران بیایم. با اهدای لوح تشکر به سرکار خانم اسپرینگر از جانب جناب آقای اشعری این مراسم پایان یافت.

در ساعت 18 روز نهم آبان ماه خانم‌ها اسپرینگر و فرزاد و آقایان اشعری، اعتمادی، بلوریان، چونلی هان، سعیدآبادی و یاری در ضیافت شام کمیسیون ملی یونسکو در باشگاه وزارت علوم شرکت کردند. در این ضیافت پس از بحث و گفتگو درباره برنامه حافظه جهانی قرار شد، از سوی جمهوری اسلامی ایران نماینده‌ای برای عضویت در کمیته مشاوره بین‌المللی برنامه حافظه جهانی به یونسکو معرفی شود و اجلاس سال 2013 میلادی برنامه حافظه جهانی در کشور جمهوری اسلامی ایران برگزار شود، همچنین مقرر گردید، دفتر کمیته منطقه‌ای حافظه جهانی در کشور جمهوری اسلامی ایران مستقر شود.